

Research articles

Effects of Project-Based Learning for Developing Ability in Performing Health Education Program for The First-Year Students in Pharmacy Technician Program, Sirindhorn College of Public Health KhonKaen Province

Jetnipit Sommart

Lecturer, Practitioner Level,
Sirindhorn College of Public Health
KhonKaen Province

Pimsiri Auiwattanakul

Pharmacist, Sirindhorn College of
Public Health KhonKaen Province

Khonpong Khonroochinnapong

Lecturer, Professional Level,
Sirindhorn College of Public Health
KhonKaen Province

Abstract

The purposes of this study were (1) to assess the effects of project-based learning for developing ability in performing health education program, and (2) to explore students' attitude toward project-based learning approach in Health Education and Behavioral Sciences Course among the first-year students in Pharmacy Technician Program, Sirindhorn College of Public Health, KhonKaen Province. A quasi-experimental research was conducted by using one group post-test design. Participants were 45 pharmacy technician students. The research instruments consisted of (1) experimental instrument including project-based learning approach, and (2) instrument for data collection using a test of ability in performing project and a questionnaire for students' attitudes toward the course. Data were analyzed as percentage, mean, standard deviation. Wilcoxon Signed Rank test was also performed.

The results showed that the mean score of students' ability in performing health education program was 84.76% (95% CI: 83.89 to 85.64), which was higher than the criterion of 70%. All students passed the criterion score. Students' attitude toward the course was at high level.

The findings indicated that project-based learning approach could develop ability in performing health education program and enhance positively attitude toward the course. Thus, this approach should be promoted in other courses with the contents as a practice.

Keywords : project-based learning approach;ability in performing health education program

บทความวิจัย (Research articles)

ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาของนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์
(เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร
จังหวัดขอนแก่น

เจตนิพัทธ์ สมมาตย์

วิทยาจารย์ปฏิบัติการ

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร

จังหวัดขอนแก่น

พิมพ์ศิริ อวยวัฒนกุล

เภสัชกรชำนาญการพิเศษ

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร

จังหวัดขอนแก่น

คนธ์พงษ์ คนรู้ชินวงศ์

วิทยาจารย์ชำนาญการ

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร

จังหวัดขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษา และ (2) ศึกษาเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานในรายวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Study) โดยมีรูปแบบคือ One Group Posttest Only Design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) เครื่องมือทดลอง ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน และ (2) เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถการดำเนินงานสุขศึกษา และแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อรายวิชา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถโดยใช้การทดสอบ Wilcoxon Signed Rank test

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 84.76 (95% CI: 83.89-85.64) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 100 และ (2) นักศึกษามีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ สามารถพัฒนาความสามารถในการดำเนินงาน สุขศึกษาและส่งเสริมเจตคติที่ดีในการเรียนใน รายวิชา จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวในรายวิชาอื่นๆ ที่ มีเนื้อหาเป็นการฝึกปฏิบัติ

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ, การดำเนินงานสุขศึกษา

บทนำ

เนื่องจากบริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงจนส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพของไทย ประกอบกับนโยบายการพัฒนากระบวนการ สุขภาพปรับเปลี่ยนวิธีการให้บริการเป็นรูปแบบเชิง รุก เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงการบริการที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม รวมถึงพัฒนาการด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์ และสาธารณสุขที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผล โดยตรงต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรสุขภาพซึ่ง รวมถึงเจ้าพนักงานเภสัชกรรม บุคลากรสุขภาพที่ ปฏิบัติงานด้านเทคนิคเภสัชกรรมที่ต้องได้รับการ พัฒนาให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น สถาบันพระบรม ราชชนก โดยวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จึง ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มี เนื้อหาสาระที่ทันสมัย ทันกับความก้าวหน้าทาง วิชาการด้านเทคนิคเภสัชกรรม และสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงในบริบทที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับ เพื่อให้เป็นไปตามการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ที่เน้นให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริม ให้มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มา ใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการจัดกิจกรรมให้ผู้ เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น และทำเป็น จนการเกิดการ ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง

ชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24)

จากกรอบแนวคิดของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556 ที่ได้กำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะใน การปฏิบัติงานด้านเทคนิคเภสัชกรรมเพื่อให้บริการ ประชาชนตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วนั้น การพัฒนาองค์ ความรู้และทักษะทางวิชาการ รวมถึงการส่งเสริม อัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาก็ถือเป็นสิ่งสำคัญ ที่ต้องมีการพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาผ่านกระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการสอนและการประเมินผลที่หลากหลาย มีแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน วิชาการ และการคิดอย่างเป็นระบบ การปลูกฝัง เรื่องการให้บริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็น อัตลักษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา

จากแนวคิดและเป้าหมายของวิชาสุขศึกษา และพฤติกรรมศาสตร์ มุ่งพัฒนาพฤติกรรม 3 ด้าน ของผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาด้านความรู้ (Cognitive Domain) การพัฒนาด้านทักษะ (Psychomotor or skill Domain) และการพัฒนาด้าน เจตคติ (Affective Domain) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ เรียนมีสมรรถนะในด้านสามารถวางแผนทางพัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพในชุมชน โดยเน้นการ มีส่วนร่วมของชุมชนและทีมสุขภาพ สามารถจัด การความรู้และพัฒนาตนเองเพื่อการเรียนรู้ รวมทั้ง มีความตระหนักในคุณค่าของการเรียนรู้ โดยเมื่อ ผู้เรียน เรียนจบในรายวิชาดังกล่าวแล้ว ผู้เรียน จะมีคุณลักษณะ ดังนี้ คือ มีทักษะการคิด ใฝ่รู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง มนุษย์สัมพันธ์และทำงานเป็นทีม (ประมวลรายวิชาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงสาขารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556)¹ การเรียนรู้ที่จะนำไป

สู่ความสำเร็จตามที่กล่าวมานั้น จำเป็นต้องปรับวิธีการและเทคนิคการสอนให้เหมาะสม และหลากหลายในด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้กิจกรรมโครงงานเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ และมีโอกาสศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยมีผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยการสอนแบบใช้โครงงานจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาสติปัญญา รวมทั้งทัศนคติ เมื่อมีการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวผู้เรียน อีกทั้ง ผู้เรียนจะได้แสดงศักยภาพนำความรู้ไปใช้เพื่อขยายความรู้ให้กว้างขึ้นและมีความสามารถในการใช้เหตุผล คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและจัดการทรัพยากรในการดำเนินงานได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในรายวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานในรายวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานการวิจัย

ภายหลังการเรียนรายวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน นักศึกษามีความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70

วัสดุและวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีรูปแบบคือ One Group Posttest Only Design กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิดเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ (1) แบบวัดความสามารถในการดำเนินงานโครงการสุขศึกษา และ (2) แบบสอบถามเจตคติของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานมีการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน นำไปตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.92

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสุขศึกษา และพฤติกรรมศาสตร์ (2) สไลด์ประกอบการบรรยายและ (3) วิธีการ ได้แก่ การบรรยายแบบมีส่วนร่วม การแบ่งกลุ่มระดมสมอง การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอ และการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมระยะเวลาในการดำเนินงาน 10 สัปดาห์

สัปดาห์ที่	กิจกรรมการเรียนรู้	วิธีการ
1	การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์	การบรรยายแบบมีส่วนร่วม
2-5	การให้ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพ การวางแผน กลวิธีการดำเนินสุขศึกษา การจัดทำโครงการ สุขศึกษาและการประเมินผลการดำเนินงานสุขศึกษา	-การบรรยายแบบมีส่วนร่วม -การแบ่งกลุ่มระดมสมอง วางแผนงาน -การฝึกปฏิบัติค้นหาปัญหาสุขภาพในสถานการณ์จริง -การฝึกปฏิบัติเขียนแผนงานโครงการ และแผนการสอนสุขศึกษา
6-7	การฝึกปฏิบัติการดำเนินงานสุขศึกษาในสถานการณ์จริง (การให้สุขศึกษาในโรงเรียน)	การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง
8-9	การประเมินผลการดำเนินงานสุขศึกษา	-การนำเสนอ - การอภิปรายกลุ่ม
10	สรุปผลการเรียนรู้	-การอภิปรายกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาของนักศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบWilcoxon Signed Rank test

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 45 คน ที่เรียนในรายวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะของนักศึกษาสูงกว่าคะแนนตามเกณฑ์ ร้อยละ 70 คือ 84.76 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value<0.001; 95%CI : 83.89 ถึง 85.64) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาของนักศึกษา

n	Mean (95% CI)	S.D.	Median	Min	Max	Wilcoxon Signed
						Rank test (p-value)
45	84.76 (83.89-85.64)	2.92	84.93	75.05	89.69	5.845 (<0.0001)

ระดับเจตคติของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบโครงการ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติในระดับมากทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.32 - 4.66 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิธีการสอนลักษณะนี้ทำให้นักศึกษามีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66) รองลงมาคือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีความสนุกสนานมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59) และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ท่านได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้มีทักษะในการทำงานเป็นทีม รู้จักวางแผนการดำเนินงานและมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบโครงการ

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. นักศึกษาได้ร่วมวางแผน กำหนดเนื้อหาสาระหรือประเด็นปัญหาพร้อมกับสมาชิกภายในกลุ่ม	4.27	0.55	มาก
2. นักศึกษาได้ร่วมกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากวิธีการและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย	4.17	0.59	มาก
3. กิจกรรมการเรียนในลักษณะนี้มีความน่าสนใจ	4.29	0.72	มาก
4. นักศึกษามีความภาคภูมิใจในชิ้นงานที่ได้และเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น	4.44	0.55	มาก
5. นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาสุขภาพในโรงเรียน	4.20	0.46	มาก
6. นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและมีความกล้าแสดงออกในการทำกิจกรรม	4.22	0.56	มาก
7. นักศึกษาสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.56	0.55	มาก
8. นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการค้นหาปัญหาวิเคราะห์ปัญหา กำหนดปัญหา และการวางแผนแก้ไขปัญหาสุขภาพเพิ่มขึ้น	4.24	0.66	มาก
9. การจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้ เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาและกลุ่มเป้าหมาย	4.54	0.60	มาก
10. วิธีการสอนแบบนี้ ทำให้ท่าน			
10.2 มีการปฏิบัติจริง	4.66	0.53	มาก
10.3 มีความสนุกสนาน	4.59	0.55	มาก
10.4 มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.59	0.55	มาก
10.5 พัฒนาทักษะการทำโครงการ	4.46	0.50	มาก
10.6 มีทักษะในการทำงานเป็นทีม	4.56	0.55	มาก
10.7 รู้จักวางแผนการดำเนินงาน	4.56	0.50	มาก
10.8 มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น	4.56	0.50	มาก

บทวิจารณ์

ความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษา ของนักศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้
โครงงาน คะแนนความสามารถในการดำเนินงาน
สุขศึกษาของนักศึกษาสูงกว่าคะแนนตามเกณฑ์
ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีคะแนน
เฉลี่ยเท่ากับ 84.76 และมีนักศึกษามีคะแนนความ
สามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 100 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนแบบโครงงานสามารถทำให้คะแนน
ความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาสูงขึ้น
สอดคล้องกับการศึกษาของมารีเยห์ มะเซ็ง³ ที่
พบว่า ภายหลังจากจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
คะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผล
การศึกษาของ ดุสิต ขาวเหลือง² ที่พบว่า ภาย
หลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานให้แก่
นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นิสิต
มีคะแนนความสามารถในการทำโครงงานและผล
การเรียนสูงกว่านิสิตที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียน
แบบปกติ นอกจากนี้ การศึกษาของ สิทธิญา
รสสัยการ⁹ ยังแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียน
การสอนแบบโครงงานสามารถพัฒนาให้นักเรียนมี
ทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า คะแนน
ความสามารถในการดำเนินงานสุขศึกษาของ
นักศึกษาที่มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก
การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นกระบวนการ
เรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและ
ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด
และความสามารถของตนเอง โดยอาศัยกระบวนการ
ทางวิทยาศาสตร์ ภายใต้อาสาแนะ นำ ปรัชญา
และความช่วยเหลือจากผู้สอน สุวิทย์ มูลคำ⁸
และอรทัย มูลคำ⁸ ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้
ดังกล่าวสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความกล้าคิด

กล้าทำและกล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม
นอกจากนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาได้ลงมือ
ปฏิบัติกิจกรรมจริง และมีการแลกเปลี่ยนความรู้
โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทำให้นักศึกษามีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานสุขศึกษา
มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มณีวรรณ
จิตธรรมมา⁴ ที่พบว่านักเรียนที่ได้มีการปฏิบัติ
กิจกรรมจริง มีการแลกเปลี่ยนความรู้โดยใช้
กระบวนการกลุ่ม โดยนักเรียนเองที่เข้าใจเนื้อหา
ที่เรียนได้ดีจะช่วยอธิบายให้เพื่อนสมาชิกที่ยังไม่
เข้าใจเนื้อหาให้เข้าใจตรงกันจะทำให้นักเรียนมี
ความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น ส่งผลให้
นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

เจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนแบบ โครงงาน

จากการสอบถามเจตคติของนักศึกษา พบว่า
นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติใน
ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.17 - 4.66
ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสิทธิพล อาจอินทร์¹⁰
และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์¹⁰ ที่พบว่านักศึกษามี
ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
ภาพรวมอยู่ในระดับสูงและการศึกษาของสุภารัตน์
คุ้มบำรุง⁷ ที่แสดงให้เห็นการจัดการเรียนรู้แบบโครง
งานทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อรายวิชา ที่ช่วย
ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาได้
มากขึ้น

จากคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่ได้ แสดงให้เห็นว่า
นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการจัดการเรียนการ
สอนแบบโครงงานในเชิงบวก โดยนักศึกษามีความ
คิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดัง
กล่าวนอกจากจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในการ
ดำเนินงานโครงการแล้ว ยังสามารถนำความรู้และ
ประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นๆ
และใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย และที่สำคัญคือ
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ การ
เลือกหัวข้อเรื่องที่จะศึกษา การวางแผนในการจัด
ทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริงตามกิจกรรม

ที่ตนเองกำหนด ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ส่งผลไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา นอกจากนี้ ยังทำให้นักศึกษาเกิดทักษะการดำเนินโครงการและการทำงานเป็นทีมเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งตัวนักศึกษาและกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิลลาร์ด⁵ สุนทรโรจน์⁵ ที่ได้กล่าวว่าการเรียนรู้แบบโครงการเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ท้อสระในการเลือกประเด็นที่ต้องการศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่น และสามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบโครงการนั้นสามารถช่วยให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนได้จริง ทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้น มีการช่วยเหลือกันเองก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในชิ้นงานที่ได้และมีการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ศักยภาพทางการเรียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออกได้เต็มที่ ส่งผลต่อการตัดสินใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจที่จะเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้แบบโครงการนั้น มีผลทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาได้ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการของมณีวรรณ จิตธรรมมา⁴ ที่กล่าวว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบโครงการเป็นกระบวนการการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจของผู้เรียน และผู้เรียนต้องการค้นหาคำตอบด้วยตนเองและเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ มาร์ยะห์ มะเซ็ง³ ที่กล่าวว่าการเรียนรู้แบบโครงการทำให้ผู้เรียนมีทักษะการสืบค้นความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดทักษะกระบวนการกลุ่ม และมีความกล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออก

สรุป

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการสามารถพัฒนาความสามารถของนักศึกษาในการดำเนินงานสุศึกษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดีในการเรียนในรายวิชา จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะนี้ในรายวิชาอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเป็นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้สูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. เครือข่ายสถาบันวิชาการสาธารณสุข. *ประมวลรายวิชาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556*. นนทบุรี: สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข; 2556.
2. คูสิต ขาวเหลือง. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารการศึกษาและพัฒนาศึกษา* 2554; 7(1):33-45.
3. มาริยะห์ มะแข็ง. *ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา]. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2555.
4. มณีวรรณ จิตธรรมมา. *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติที่มีต่อการคิดบูรณาการเรื่องสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. บทความรายงานผลการวิจัย. 2551.
5. วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2545.
6. วิษณุ ธรรมลิขิตกุล. *กระบวนการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.); 2540.
7. สุภารัตน์ คุ่มบำรุง. *การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน*. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต; 2555.
8. สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. *20 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์; 2545.
9. สิทธิญา รัสสัยการ. *ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มัธยมศึกษาปีที่ 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน]. : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร; 2551.
10. สิทธิพล อาจอินทร์และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์. *การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี*. *วารสารวิจัย มข* 2554; 1(1): 1-16.
11. อนงลักษณ์ ศรีเวียงราช. *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2549.
12. Varkevisser, C.M., Pathmanathan, I., Brownlee, A. *Designing and Conducting health systems research projects*. Pt. 1, Proposal development and fieldwork (Health systems research training series; v. 2). Ottawa, Ont., IDRC 1991.